

60-72 Aylık Çocuklar için Çevreye Yönelik Sürdürülebilir Davranışlar? Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). 60-72 Aylık Çocuklar için Çevreye Yönelik Sürdürülebilir Davranışlar? Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16146>

Özet

60-72 Aylık Çocuklar için Çevreye Yönelik Sürdürülebilir Davranışlar Değerlendirme Ölçeği, okul öncesi dönemdeki çocukların çevreye karşı sergiledikleri **sürdürülebilir davranışlar** (çevreyi koruma, kaynaklar verimli kullanma ve geri dönüşüm gibi eylemleri) objektif olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır.

Bu ölçek, 60 ila 72 aylık kritik yaş aralığındaki çocukların erken çocukluk eğitiminde kazandıkları çevre bilincini ve bu bilinci davranışa dönüştürme düzeylerini belirlemeye odaklanmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, Özkan, Tuğluk ve Yiğitalp (2020) tarafından gerçekleştirilen kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çalışmasına dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevreye yönelik sürdürülebilir davranışlar, okul öncesi eğitim, ölçek geliştirme, 60-72 ay, çevre bilinci, erken çocukluk dönemi.

Yazarlar

Banu Özkan, M.N. Tuğluk, N. Yiğitalp.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, 60-72 aylık çocukların günlük yaşamlarında çevreye yönelik sergiledikleri **sürdürülebilir davranışlar** nicel olarak değerlendirmektir. Bu dönem, çocukların çevresel normları ve alışkanlıkları edindiği kritik bir süreçtir.

Araştırmacılar ve eğitimciler, bu ölçek sayesinde çocukların çevre eğitimi programlarından ne ölçüde etkilendiğini belirleyebilir, eksik kalan alanları tespit edebilir ve bu yönde müdahale programları geliştirebilirler. Ölçek, özellikle okullarda ve ev ortamlarında gözlemlenebilen davranışsal çöktürme hedeflemektedir.

Yapı

Ölçek, psikolojik ve pedagojik açıdan, bireyin çevreye karşı sorumluluk duygusunu ve bu sorumluluğu pratiğe dökme yeteneğini ölçen bir **çevresel sürdürülebilirlik davranış** yapısını esas alır. Bu yapı, genellikle üç ana bileşen etrafında şekillenir:

Kaynak Koruma: Su ve enerji gibi doğal kaynakların israf edilmemesi.

Atık Yönetimi: Geri dönüşüm ve çöp atma kurallarına uyum.

Doğaya Saygı: Bitki ve hayvanlara zarar vermeme ve doğal çevreyi temiz tutma.

Ölçek, çocukların bu alanlardaki davranış eğilimlerini ve sıklıklarını değerlendirerek genel bir sürdürülebilirlik skoru sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması (Özkan, Tuğluk ve Yiğitalp, 2020), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini gösteren çeşitli **geçerlik** çalışmaları içermektedir. Makalenin başlığı, kapsamlı bir geçerlik çalışması yapıldığını ifade etmektedir. Bu çalışmalarda genellikle yapı geçerliği, kapsam geçerliği ve ölçüt bağımlı geçerlik yöntemleri kullanılmıştır.

Elde edilen istatistiksel bulgular, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyla tutarlı olduğunu ve çocukların çevreye yönelik sürdürülebilir davranışların doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının zaman içinde ve farklı durumlarda tutarlı ve kararlı olup olmadığını incelemiştir. Güvenirlik çalışmalarında yaygın olarak Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test güvenirlik yöntemleri kullanılmıştır.

Yayımlanan makale, ölçeğin iç tutarlılığını yüksek olduğunu ve farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur, bu da ölçeğin 60-72 aylık çocuk popülasyonunda güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemek amacıyla faktör analizi yöntemleri uygulanmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve kuramsal olarak öngörülen yapıya uygun olup olmadığını belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Çalışmada, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı yansıttığı ve çevreye yönelik sürdürülebilir davranışların farklı yönlerini (örneğin, tüketim bilinci ve doğaya sevgisi) ayrıştırabildiği gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir temele sahip olduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kaynak içerikte derecelendirme bilgisi açıkça belirtilmemiştir, ancak bu tür davranış ölçekleri genellikle gözlem formu veya Likert tipi derecelendirme formatında (örneğin, Hiçbir Zaman, Bazen, Her Zaman) kullanılmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal geliştirme dili)

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Yaş Grubu: 60-72 ay (5-6 yaş)

Popülasyon Detayları: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklar.

Test Metodolojisi: Ölçek, büyük ihtimalle öğretmenler veya ebeveynler tarafından doldurulan bir davranış gözlem ölçeği olarak tasarlanmıştır, çünkü bu yaş grubunda öz bildirim metotları güvenilir değildir.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilirlik, çevre eğitimi, davranışsal değerlendirme, okul öncesi dönem, psikometrik özellikler, geçerlik ve güvenilirlik, **kaynak koruma**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Banu Özkan

Yazar ORCID Tanımlama ID'si: Kaynak içerikte belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: banu.ozkan@dpu.edu.tr

Yazma Adresi: Kaynak içerikte belirtilmemiştir (Yazarın kurumu Dumlupınar Üniversitesi olabilir).

İzinler, Ücret ve Test Yayınlama

Test Yayınlama: 2020 (Ölçeğin yayımlandığı yıl).

İzinler ve Ücret: Özgün makalenin akademik bir dergide yayınlanması olması sebebiyle, ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Kullanım koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal makale linkine redfame.com adresinden ulaşılabilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: 60-72-aylik-cocuklar-icin-cevreye-yonelik-surdurulebilir-davranislari-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Özkan, B., Tuşluk, M.N., & Yiğitalp, N. (2020). Environmental Sustainability Scale for children 60-72 months old: A validity and reliability study. **Journal of Education and Training Studies** 8(1), 33-41.

60-72 Aylık Çocuklar için Çevreye Yönelik Sürdürülebilir Davranışlar Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için, yukarıda belirtilen Özkan, Tuşluk ve Yiğitalp (2020) makalesine başvurulmalıdır.